

РЕШЕНИЕ

№ 29

гр. Котел, 27.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – КОТЕЛ в публично заседание на четиринадесети март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Симеон Ил. Светославов

при участието на секретаря Йордан Ив. Кръстев
като разгледа докладваното от Симеон Ил. Светославов Гражданско дело № 20222210100519 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 422 от ГПК.

Образувано е по искова молба на „СИТИ КЕШ“, срещу К. П. З., с която се иска да иска признаване на установено по отношение на ответника, че дължи на ищеца, следните суми: главница: 150лв. съгласно договор за заем № 380454/16-12-2019г., ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението 25.05.2022г. до окончателното плащане; възнаградителна лихва 7.51 лв. за периода 16.12.2019г. до 29.02.2020г.; договорна неустойка 5.49 лв. за периода от 16.12.2019г. до 29.02.2020г.; законна лихва за забава 32.85 лв. за периода от 08.09.2020г. до 01.05.2022г.; неустойка за забава 16.30 лв. за периода от 29.04.2020г. (начислена еднократно) до изплащане на задължението; разходи за събиране на вземането, поради забава в плащането 60 лв. за периода от 07.03.2020г. до 01.05.2022г. Претендират се деловодни разноски.

Ищцовото дружество твърди, че ответника отправил искане за сключване на договор за заем помежду им. Искането било попълнено собственоръчно от заемателя, чрез сайта на заемотателя- <https://credirect.bg>. Договорът за заем се сключвал съобразно Закона за електронната търговия, Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние, Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги. Сочил, че заемателя, съобразно установената форма за кандидатстване от заемотателя, предоставил своите лични данни, актуална електронна поща, телефон за връзка, параметри на желан заем (размер на главница и период на погасяване), едно лице за контакт, както и посочил желан начин за изплащане на отпусканата заемна сума. По този начин заемателят обективирал волята си, че желае да сключи договор за паричен заем с ищцовото дружество. Последното от своя страна изпращало на посочената от заемателя ел.поща Общи условия, както и предоставяло, чрез своя сайт проект на договора за заем, съдържащ цялата необходима преддоговорна информация. С натискане на бутон „Изпрати“ съгласно Общите условия заемателят приел така предоставените му условия във връзка с договора, което действие се считало за подписване на всяка страница на предоставените по описания по - горе начин документи. Съгласно чл. 10 ЗЕДЕУУ електронното изявление било получено с

постъпването му в посочената от заемателя информационна система. Заемодателят потвърждавал сключването на договора за заем като изпращал на посочен от заемателя електронен адрес договор за паричен заем № 380454, заедно с погасителния план към него и Общите условия. Съгласно Общите условия, приети от заемателя, договора за паричен заем влизал в сила от датата на изпращането му от заемодателя на заемателя (16-12-2019г.) и ставал задължителен и за двете страни. Твърди, че длъжникът не е изпълнявал редовно задълженията си. Общо платеното към настоящия момент било в размер на 150 лв., като 60 лв. от тази сума във връзка със сключен анекс от 16-12-2019г., с което задължението било отсрочено с 1 месец, а останалите 90 лв. - за погасяване на задълженията по договора за заем. Сочил, че дружеството депозирало заявление по чл. 410 ГПК срещу длъжника и било образувано ч. гр .д. № 383/2022г. на КРС, който издал заповед за изпълнение на парично задължение за сумите по заявлението. Длъжникът депозирал възражение по чл. 414 ГПК, което обусловило предявяване на настоящите претенции. Твърди, че между страните имало валиден договор, съгласно който заемодателят ищец изплатил на заемателя ответник сумата от 150 лв., а от своя страна той се задължил да върне заемната сума в размер и срок съгласно уговореното. Сумата била изплатена на каса на Изи Пей срещу предоставена от клиента лична карта. Длъжникът извършил плащания в общ размер на 150 лв. като 90 лв. от тази сума послужили за погасяване на задължението по кредита, но сумата била недостатъчна за пълно погасяване.

Иска се от съда да уважи предявените установителни иски, за които е издадена заповед за изпълнение, както и да му бъдат присъдени съдебно-деловодни разноски.

В срока за отговор по чл. 131 от ГПК, е постъпил такъв от ответника, с който оспорва предявените иски като неоснователни. Твърди, че имал договор за кредит с ищеца, дори договори, които били т.нар. рефинансирания, но никога не е усвоявал кредит при положение, че не бил изплатил или рефинансирал изцяло предишен. Сочил, че два пъти изпратил запитване по имейл до ищеца с искане за разпечатка на всички сключвани между тях договори, но не получил такава. Твърди, че никога не е сключвал какъвто и да било договор с ищеца онлайн. Всички договори, които сключвал с ищеца били само на хартиен носител и подписвани физически. Също така, нямал и договор с фирма „Кредирект“, логото на която присъствало на част по представената от ищеца документация. Сочил, че имал разпореждане от КРС по ч.гр.д. № 202222101100538, който касаел неуреден договор за кредит с ищеца, но различен от процесния. Иска се отхвърляне на претенциите, като неоснователни.

В с. з. ищцовото дружество, редовно призовано, не се явява, но депозира становище, с което поддържа предявените иски и моли да бъдат уважени, като излагат подробни доводи за основателността им.

В с. з. ответникът, лично и чрез назначения му процесуален представител – адв. М. от АК Сливен, оспорва предявения иск, като противно на изложеното в отговора, сочи, че е взел заем с № 380454/16.12.2019 г., на 17.12.2019 г., но не е сключил анекс за удължаване на договора. Не е уведомен за сключването на анекса и не го бил подписвал. Счита по отношение на главницата не е в забава, тъй като от представеното от него плащане по изипей е видно, че е платил сумата на 30.01.2020 г. Поради това попадал в гратисния период съгласно чл. 5, т. 3 от договора и не дължал лихви и неустойки. Моли предявените иски да бъдат отхвърлени като неоснователни, и възнаграждение по закона за правната помощ, както и възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на ищеца.

Съдът, като съобрази доводите на страните, както и събраните по делото доказателства, преценени по отделно и в тяхната съвкупност, установи следното от фактическа страна:

От приложеното по делото ч. гр. д. 383/2022 г. по описа на РС Котел, се установява, че същото е образувано по заявление по чл. 410 от ГПК, подадена от ищеца, въз основа на което е издадена заповед за изпълнение по чл. 410 на 27.05.2022 г., с която ответникът е задължен да плати сумата от 150 лв., представляваща главница по договор за заем №380454/16.12.2019 г., 7,51 лв., възнаградителна лихва за периода от 16.12.2019 г. до 29.02.2020 г., 5,49 лв. договорна неустойка за периода 16.12.2019 г. до 29.02.2020 г., 32,85 лв., законна лихва за забава за периода от 08.09.2020 г. до 01.05.2020 г., 16,30 лв. неустойка за забава, начислена за периода от 29.04.2020 г., 60 лв., разходи за събиране на вземането, както и законната лихва от датата на подаване на заявлението и разноски в размер на 75 лв.

В срока по чл. 415 от ГПК е постъпила възражение от ответника.

В указания едномесечен срок ищецът е подал искова молба по електронен път, като същата е постъпила на 19.08.2020 г.

Не е спорно между страните, а и от представения стандартен европейски формуляр за предоставяне на информация за потребителски кредит; искане за сключване на договор за кредит от 16.12.2019 г., съдържащо личните данни на ответника /име, егн, лчн, месторабота и др./, вид на продукта, размер на заем – 150 лв.; договор за паричен заем кредит № 380454/16.12.2019 г., индивидуални условия на договора; както и лог файл на договора, се установява, че между страните е постигнато съгласие за сключване на договор за заем за послужване. По силата на сключения договор заемото е предоставено на ответника заем в размер на 150 лв., като уговорили същия да бъде погасен с една погасителна вноска, с падеж 30.01.2020 г.

Съгласно чл.4.3 от стандартен европейски формуляр за предоставяне на информация за потребителски кредит, при избор на услуга експресно разглеждане заемото дължи на заемото такса в размер на 94.59 лв.

Съгласно чл. 4.6 от посочения формуляр при забава потребителят дължи обезщетение за забава и разноски, сторени от кредитодателя за извънсъдебно събиране на вземането.

Съгласно чл. 5 от посочения формуляр при кандидатстване за кредит на сайта на кредитора, екземплярът от договора и общите условия се предоставят на потребителя чрез платформата на сайта, преди подаване на заявлението.

Съгласно договора за заем от 16.12.2019 г. и стандартния европейски формуляр общата сума за плащане възлиза в размер на 157,51 лв.. В договора е предвидена и такса за експерсно разглеждане в размер на 95,49 лв. или вноската с таксата за експерсно разглеждане е в общ размер на 253 лв.

Ответникът е попълнил и декларация за вярност на представените данни, част от договора заем, която е приета. Създадената заявка е с № 545890, като поисканият кредит е одобрен и изпратен до посочения в заявката имейл – kpetrov.ibox@gmail.com. Заемната сума е платена по изпей и е получена от ответника по кредит № 380454 на 17.12.2019 г. в 12.56ч.

Съгласно чл. 5, т. 2 в полза на ответника- заемател е предоставено право на гратисен период за времето от датата на сключване на договора до датата, предхождащата определения период от страните падеж при фиксирана лихва 0 % и ГПР 0%. В случай, че заемателят върне сумата след гратисния период се прилагат ГПР, посочен в чл. 3.5 и ГЛП, посочен в чл. 3.7 от договора, а именно 48,63% ГПР и 40,05 % ГЛП.

По смисъла на чл. 5, т. 3 от договора гратисният период, е период от време, изчислен от датата на сключване на договора за заем, до деня, който предхожда

определения от страните падеж

Към исковата молба е представен и анекс към договора за паричен заем от 16.12.2019 г. по силата на който срокът на договора за заем се удължава до 29.02.2020 г., като за удължаването потребителят дължи такса в размер на 60 лв. или общо 253 лв., която потребителят следва да изплати не по-късно от 29.02.2020 г.

Анексът не съдържа подпис на страните и същият не попада нито в представения лог файл, нито е уговорен в заявлението, стандартния европейски формуляр и договор за заем от 16.12.2019 г.

В насроченото първо съдебно заседание ответникът представя разписка за извършено плащане по изипей от 30.01.2020 г., от която се установява, че той е наредил сумата от 150 лв. в 16.05ч, като разписката не съдържа име на получател, а само КИН: 4520617588.

Горната фактическа обстановка безспорно се установи от събраните и представени от страните писмени доказателствени средства на които съдът дава пълна вяра съобразно предвидената в ГПК доказателствена стойност. Не са налице данни, които оборват установените с тях правнорелевантни факти.

При така установеното от фактическа страна, съдът достига до следните правни изводи:

Предявени са допустими иски с правно основание чл. 422 вр. чл.415, ал. 1 от ГПК, вр чл. 79 и чл. 86 от ЗЗД, тъй като са предявени в срока, предвиден в чл. 415, ал. 1 ГПК от заявителя, в чиято полза е издадена заповед за изпълнение, при условията на чл. 415, ал.1, т.2 от ГПК и имат за предмет посочените в заповедта, суми.

Основателността на предявените установителни иски е предпоставено от кумулативното наличие на договорни отношения с ответника по посочения договор за заем от 16.12.2019 г. за претендирания размер; получаване на заемната сума от 150 лв. от ответника; настъпване на изискуемост на заема, изпадане на ответника в забава, както размера на отделните претенции, респ. основанието за тяхното възникване. Установяването на тези правнорелевантни факти е в тежест на ищеца, които следва да установи съществуването им в условията на пълно и главно доказване съгласно чл. 154 от ГПК.

В тежест на ответника е да докаже релевираното правопогасяващо възражение, че е платил предоставената заемна сума преди настъпване на падежа.

Съгласно чл. 18, ал.1, т.3, ал. 2 и ал. 3 ЗПФУР при договори за предоставяне на финансови услуги от разстояние доставчикът е длъжен да докаже, че е получил съгласието на потребителя за сключване на договора. За да е налице такова, то ищецът трябва да установи, получено от ответника електронно изявление съдържащо съгласие за получаване на исковата сума в заем, за срок от 30 дни. Безспорно се установяват тези две кумулативни предпоставки, а именно, че страните са сключили договор за заем на 16.12.2019 г., както и че ответникът е получил предоставената по договора заемна сума в размер на 150 лв. Те следват не само от описаните по-горе писмени доказателствени средства, но и от изявлението на ответника, видно от протокола на проведното се на 14.03.2023 г. съдебно заседание, което преценено съобразно чл. 175 от ГПК и представените писмени доказателствени средства, обуславят единствения възможен правен извод, че страните са обвързани от валидно заемно правоотношение по което ответникът е получил заемната сума.

С оглед на изложеното, за ответника е възникнало предвиденото в договора за заем задължение да върне сумата от 150 лв., представляваща главница по сключения договор, до 30.01.2020 г. Съдът намира за безспорно установено, че ответникът е платил сумата от 150 лв. на ищеца, като този факт следва от представената разписка и

признанието на ищеца в ИМ, че ответникът е платил сумата в размер на 150 лв. на 30.01.2020 г. Това признание, преценено съобразно чл. 175 от ГПК и с представената разписка, обуславя извода, че ответникът е доказал релевираното правопогасяващо възражение за плащане на главницата по сключения договор за заем от 16.12.2019 г. на падежа, поради което главницата е недължима.

Съгласно чл. 9, ал. 1 ЗПК договорът за потребителски кредит е договор, въз основа на който кредиторът предоставя или се задължава да предостави на потребителя кредит под формата на заем, разсрочено плащане и всяка друга подобна форма на улеснение за плащане, с изключение на договорите за предоставяне на услуги или за доставяне на стоки от един и същи вид за продължителен период от време, при които потребителят заплаща стойността на услугите, съответно стоките, чрез извършването на периодични вноски през целия период на тяхното предоставяне. Предвид правата и задълженията на страните по сключения договор, следва, че вземанията произтичат от договор за потребителски кредит, поради което съдът е длъжен служебно да извърши проверка за съответствие на неговите клаузи с императивните разпоредби на Закона за потребителския кредит и Закона за защита на потребителите.

Съдът констатира, че на основание чл. 21, ал. 1 от ЗПК недействителна е уговорката по чл. 3. 10 от процесния договор за кредит за заплащане на такса за експресно разглеждане в размер на 95,42 лева /повече от $\frac{1}{2}$ от главницата/, тъй като противоречи изискванията на ЗПК. Разпоредбата на чл. 9 ЗЗД урежда принципа на свобода на договарянето, но той не може да оправдае уговарянето на клаузи, противоречащи на повелителните норми на закона и добрите нрави. Услугата "експресно разглеждане" е във връзка с усвояването и управлението на кредита, поради което и не може да се приеме, че попада в приложеното поле на чл. 10а, ал. 1 ЗПК. Поради това нейното претендиране от потребителя противоречи на забраната на чл. 10а, ал. 2 ЗПК, според която кредиторът не може да изисква заплащане на такси и комисиони за действия за управление на кредита. Същевременно стойността не е взета предвид при изчисление на годишния лихвен процент и следователно е налице противоречие и с чл. 19, ал. 4 от ЗПК.

Уговореното възнаграждение за удължаване на срока на договора в размер на 60 лв., както и неустойката, която се претендира за непредставяне на обезпечение съгласно чл. 37 от ОУ, съдът също намира за нищожни, тъй като в нарушение на чл. 19, ал. 4 от ЗПК не са взети предвид при формиране на ГПР по договора за заем. Тези клаузи представляват неустойка, уговорена в полза на кредитодателя, която излиза извън присъщите ѝ функции, тъй като размерът ѝ е определен без да са посочени евентуалните вреди за кредитора, при неизпълнение на задължението на заемателя за предоставяне на обезпечение. Така уговорена, тази неустойка противоречи и на разпоредбата на чл. 33 ЗПК, тъй като по този начин на практика обезщетението, което Кредиторът би получил при неизпълнение би надхвърлило максимално допустимия размер на обезщетението за забава, а именно законната лихва. Изрично в посочения текст е предвидено, че когато потребителят забави дължимите от него плащания по кредита, обезщетението за забава не може да надвишава законната лихва. По същите съображения

Констатираното противоречие с приложимите разпоредби на ЗЗП и ЗПК, обуславя извода, че предвидената в анекса неустойка в размер на 60 лв., сумата от 94,59 лв. за експресно разглеждане на искането за предоставяне на заем, както и сумата от 5,49 лв., еднократно начислена неустойка за забава, поради непредставяне на обезпечение, са недължими ответника, тъй като са нищожни.

Неравноправна е и предвидената неустойка поради забава, начислявана еднократно, в размер на 16,3 лв., тъй като противоречи на нормата на чл. 33 от ЗПК,

която дава право на кредитора да търси единствено лихва върху неплатената в срок сума, като въвежда лимит на обезщетението- до законната лихва (т. е. 10%). В случая се търсят едновременно няколко обезщетения-както неустойка, такса и лихва за забава, което противоречи на разпоредбата на чл. 33 от ЗПК и следователно сумата е също недължима от ответника.

Нищожна е и клаузата за дължими разходи и такси за извънсъдебно събиране на вземането. Това задължение не кореспондира на никаква допълнителна услуга, предоставяна на заемателят. Съгласно чл. 10а, ал. 1 от ЗПК кредиторът може да събира от потребителя такси и комисиони за допълнителни услуги, свързани с договора за потребителски кредит, а съгласно ал. 2 на същата разпоредба не може да изисква заплащане на такси и комисиони за действия, свързани с усвояване и управление на кредита. В случая разноските за събиране на вземането, са свързани именно с процедурата по управление на кредита, поради което клаузата в договора, която предвижда дължимостта им е в противоречие с императивната разпоредба на чл. 10А, ал. 2 от ЗПК и поради това е нищожна.

По отношение на законната лихва за забава върху, съдът намира, че същата е недължима, тъй като не са налице предпоставките на чл. 86 от ЗЗД, а именно настъпила изискуемост на главното вземане. В конкретния случай ответникът е платил главницата в размер на 150 лв. на 30.01.2020 г., т.е. на падежа.

Уговорката между страните относно гратисния период до който следва да бъде изпълнено задължението в случая е ирелевантен факт за дължимостта на вземанията за експресно разглеждане и неустойка, тъй като същите не обвързват действително страните с оглед горните изводи. Гратисният период в разглеждания случай има значение само за дължимостта на уговорените лихвени проценти върху главното задължение, които до 29.01.2020 г. са 0%, а след това са в посочените в договора размери, считано от датата на сключване на договора.

В заключение съдът намира, че процесният договор за потребителски кредит е недействителен на основание чл. 22, вр. чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК, поради наличието на описаните по-горе клаузи, които не са взети предвид при изчисление на ГПР, и следователно на основание чл. 23 от ЗПК потребителят дължи само чистата стойност на кредита, която в случая е върната от него.

Предвид горното, предявеният установителен иск за главницата в размер на 150 лв. е неоснователен, тъй като е погасено на падежа от ответника, а останалите претендирани вземания са недължими на основание чл. 23 от ЗПК, поради което претенцията на ищеца следва да бъде изцяло отхвърлена.

При този изход на спора и на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК, право на разноси има ответникът, но същия не е претендирал такива. Единствено назначения му по реда на ЗПП процесуален представител е претендирал определяне на възнаграждение. Възнаграждение в полза на назначения по реда на ЗПП особен представител, следва да бъде извършено по предвидения в закона ред, който не е исковия по ГПК. Съгласно чл. 39 от ЗПП заплащането на предоставената правна помощ по чл. 25 вр. чл. 21 от ЗПП се извършва от НБПП по банков път въз основа на отчета на адвоката по чл. 38 от Закона, същият заверен от Адвокатския съвет и след решение на НБПП, следва присъждането на дължимото възнаграждение. Тоест такова не се присъжда от съда, а от НБПП.

Ръководен от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от „Сити Кеш“ ООД, ЕИК 20221829, със седалище и

адрес на управление: гр. С., ул. „Славянска“ № 29, ет. 7, чрез юрк. К., срещу К. П. З., ЕГН *****, с адрес: гр. Котел, ул. „Изворска“ № 62А, искове с правно основание чл. 422 вр. чл. 79 и чл. 86 от ЗЗД, за признаване на установено, че ответникът дължи следните суми: 150 лв., главница по договор за заем №380454 от 16.12.2019 г., ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението до окончателното изплащане; 7,51 лв., възнаградителна лихва за периода от 16.12.2019 г. до 29.02.2020 г.; 5,49 лв., договорна неустойка за периода 16.12.2019 г. до 29.02.2020 г.; 32,85 лв., обезщетение за забава за периода от 08.09.2020 г. до 01.05.2022 г.; 16,3 лв., еднократно начислена неустойка за периода 29.04.2020 г. до изплащане на задължението; 60 лв., представляваща разходи за извънсъдебно събиране на вземането поради забава за периода от 07.03.2020 г. до 01.05.2022 г.;

Решението подлежи на обжалване в двуседмичен срок от връчването му пред Окръжен съд Сливен с въззивна жалба.

Препис от решението да се изпрати на страните.

Съдия при Районен съд – Котел: _____